

Prelazak u stručne škole

- **Nakon pohađanja škole opšteg obrazovanja**, nastavak obrazovanja je moguć u stručnoj školi ili na praktičnoj obuci.
- **Stručne škole** su škole, koje podržavaju učenike prilikom prelaska iz škole opšteg obrazovanja u profesionalni život. One **nude mnoge mogućnosti** za sticanje dodatnih kvalifikacija pre ili tokom obuke i diploma koje omogućavaju nastavak školovanja.
- U stručnoj školi mladi upoznaje **osnove iz određene stručne oblasti** ili prolaze kroz obuku za neku profesiju i osnažuju svoje **opšte obrazovanje**. Osim toga, mogu steći jednu od više opštih diploma o završenoj školi.
- Postoji **pet različitih diploma o završetku škole**, koje mogu steći.
  1. Završetak niže srednje škole (Hauptschulabschluss).
  2. Diploma škole za stručno usavršavanje / završeno srednjoškolsko obrazovanje (na primer specijalizovana stručna škola)
  3. Stručna matura koja omogućava studiranje (npr. stručni koledž, stručna škola, škola za stručno usavršavanje)
  4. Diploma o završenoj višoj stručnoj školi koja omogućava studiranje određenog predmeta (na višoj strukovnoj školi)
  5. Diploma o završenoj školi koja omogućava studiranje (stručna gimnazija, viša strukovna škola)
- U Nemačkoj je **pohađanje škole obavezno**. Po pravilu, obaveza važi do punoletstva. Obaveza se ispunjava pohađanjem škole opšteg obrazovanja ili stručne škole.
- Pre pristupa stručnom obrazovanju može biti korisno pohađanje nekog od programa profesionalne pripreme. Na njima se mladi pripremaju za dobar **prelazak u stručnu školu ili za profesionalnu aktivnost**.
- Mladi ljudi mogu pohađati sledeće **programe za profesionalnu pripremu**:
  - priprema za dualno obrazovanje (AVdual)
  - priprema za obrazovanje (AV)
  - godina pripremne kvalifikacije za rad/profesiju (VAB)
- Mladi doseljenici sa slabim znanjem nemačkog jezika mogu da odrade godinu pretkvalifikacije za posao/zanimanje sa težištem na sticanje znanja nemačkog jezika (**VABO**).

U **stručne škole spadaju**: stručne škole (Berufsschule), specijalizovane stručne škole za određenu oblast (Berufsfachschule), stručni koledž (Berufskolleg), strukovna viša škola (Berufsoberschule), strukovna gimnazija (Berufliche Gymnasium) i škola za stručno usavršavanje (Fachschule).

Stručna škola - Berufsschule

- U Nemačkoj postoji **dualno obrazovanje**. Cilj je: Učenice i učenici, nakon završetka škole, izučavaju neko zanimanje koje im odgovara. Ti učenici pohađaju **stručnu školu**. Oni takođe rade u nekom **pogonu** i u njemu se obučavaju.
- U stručnoj školi učenici stiču teoretsko znanje i praktično umeće. To im je potrebno za kasniju **profesiju**. Cilj je sticanje **diplome za neko priznato praktično zanimanje**. Sa tom diplomom je moguće raditi u određenoj profesiji.

Specijalizovana stručna škola - Berufsfachschule

- Specijalizovane stručne škole posreduju znanja i umeća u nekoj profesiji. Cilj je sticanje osnovnog profesionalnog obrazovanja, profesionalna priprema ili sticanje **stručne diplome i produbljanje opšteg obrazovanja**.
- Moguće je sticanje i srednjeg stepena obrazovanja. To se naziva diplomom srednje stručne škole. Pohađanje specijalizovane stručne škole može trajati **1 godinu, 2 godine ili više godina**. To zavisi od profesije. Postoje specijalizovane stručne škole u **različitim oblastima**, na primer u industrijsko-tehničkoj oblasti, u trgovinskoj oblasti, u ekonomskoj oblasti, poljoprivredne škole, socijalno-pedagoške, u oblasti socijalne zaštite itd.

Škola za stručno usavršavanje (Fachschule)

- Stručnu školu pohađaju **mladi i mladi odrasli koji se nakon stručnog obrazovanja pripremaju za aktivnost na srednjoj menadžerskoj poziciji ili žele da se kvalifikuju za samostalan rad**.
- Škole za stručno usavršavanje su, između ostalog, i **majstorske škole**.

Stručni koledž

- Stručni koledž daje stručne kvalifikacije i prošireno opšte obrazovanje. Stručni koledž pohađaju mladi ljudi **sa završenom srednjom školom ili sa srednjom stručnom školom**.
- U stručnom koledžu je moguće sticanje **stručne mature koja omogućava studiranje** kao i **diplome stručnog obrazovanja**. Sa diplomom stručne mature koja omogućava studiranje, učenici mogu da započnu studije na strukovnoj visokoj školi.

- Za pohađanje stručnog koledža nije potreban **ugovor o obrazovanju**. Za pojedine stručne koledže sa punim vremenom nastave potreban je ugovor o praksi.
- Postoje različitu stručni koledži, svaki sa **različitim težištem**: tehnički, komercijalni i ekonomski, medicinski, socijalno-pedagoški, ...

Viša stručna škola - Berufsoberschule

- Više stručne škole pružaju mogućnost **produblivanja teorijskih znanja nakon završenog stručnog obrazovanja ili uporedivog profesionalnog iskustva** i sticanje dodatnih diploma o obrazovanju. To se naziva „drugom putanjom obrazovanja“.
- Viša stručna škola se deli na **jednogodišnji srednji stepen škole za profesionalnu nadgradnju (Berufsaufbauschule BAS)** i **dvogodišnji viši stepen (BOS)**.
- **Nakon jednogodišnjeg srednjeg stepena**, učenici i učenice mogu steći srednjoškolsku diplomu. Viši stepen može da se završi diplomom o završenoj višoj stručnoj školi koja omogućava studiranje određenog predmeta. Ako učenici uče još i drugi strani jezik, mogu da završe višu stručnu školu sa opštom diplomom koja omogućava studiranje.
- Viša stručna škola se deli na sledeće **smerove**: viša stručna škola za društvene nauke (SO), tehnička viša stručna škola (TO), ekonomska viša stručna škola (WO).

Stručna gimnazija

- Trogodišnju stručnu gimnaziju pohađaju **učenici koji nakon završenog srednjeg obrazovanja žele da steknu opštu kvalifikaciju koja im omogućava pristup visokim školama**.
- Postoje i **6-godišnje stručne gimnazije**, koje – ako su ispunjeni uslovi – učenici mogu pohađati počev od 8. razreda.
- **Usvojena znanja na poseban način pripremaju učenike za profesionalni život ili za studije**. U njima učenici ne stiču **diplomu o završenoj stručnoj školi**.

■ Kao **roditelji podržavamo** naše dete u **pronalaženju škole i izboru odgovarajuće stručne škole**. Pri tom su važne dve stvari: željena diploma o stečenom obrazovanju i željeno zanimanje.

■ Važno je da prilikom pronalaženja škole dete ne ostavimo samo. Takođe, važno je da ne donosimo odluke za

naše dete.

■ **Roditelji mogu, na primer:**

- da blagovremeno skrenu pažnju detetu na temu i da o njoj razgovaraju sa detetom. Dobro je o tome razgovarati već posle osnovne škole.
- da podržite svoje dete u razmišljanju šta želi da postane.
- da pomognete detetu da upozna profesije i da svede uži izbor na moguće profesije.
- da sa svojom decom posećujete informativne manifestacije i dane otvorenih vrata u stručnim školama i preduzećima.
- da sa decom posetite stručna savetovališta.
- da podstaknete decu da idu na praksu ili da razgovaraju sa zaposlenima. Na taj način će moći da steknu bolji uvid u njihove aktivnosti.